

BABIČKA

Božena Němcová

Autor materiálu: Jiří Satora

ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU

TÉMA A MOTIV

Tématem jsou vzpomínky na šťastné dětství. Popis venkovského života, místních zvyků a tradic. Zobrazení sociálních rozdílů.

ČASOPROSTOR

Děj se odehrává v 1. polovině 19. století na Starém Bělidle (součást panství kněžny Zaháňské).

LITERÁRNÍ DRUH

epika

LITERÁRNÍ ŽÁNŘ

novela

VYPRAVĚČ

Vypravěčkou je autorka.

VYPRÁVĚCÍ ZPŮSOB

er forma

POSTAVY

BABIČKA

Jménem je Magdaléna Novotná. Je symbolem lásky a dobra. Je moudrá a štedrá.

BARUNKA

Nejstarší vnučka Babičky. Představuje autobiografický obraz mladé Boženy Němcové. Je nejoblíbenější vnučkou babičky a vidí v ní vzor.

VILÉM, JAN A ADÉLKA

Vnoučata babičky.

TEREZKA A JAN PROŠKOVI

Jsou manžele a rodiče čtyř dětí. Tereзка je dcerou Magdalény Novotné (babičky).

VIKTORKA

Jedná se o bláznivou dívku. Hodila své dítě do splavu.

KRISTLA

Dívka z místní hospody.

HORTENSIE

Svěřenkyně kněžny. Je nadanou malířkou.

KNĚŽNA ZAHÁŇSKÁ

Sympatická, milá a obětavá žena. Přátelí se s babičkou. Pomáhá obyčejným a chudým lidem.

JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY

Dílo je psáno spisovným i nespisovným jazykem. Je použito nářečí, archaismy, přirovnání, přímá řeč, vulgarismy, přísloví, pořekadla, pranostiky...

DĚJ

- Babička (Magdaléna Novotná) dostává od své dcery Terezky pozvání do jejich stavení (na Staré Bělidlo).
- Děti (Barunka, Vilém, Jan a Adélka) netrpělivě babičku očekávaly.
- Poté co babička dorazila na Staré Bělidlo, tak se dětem velmi zalíbila. Vyprávěla jim různé příběhy a poučné historky.
- S hlavním příběhem je také paralelně vyprávěn příběh Viktorky. Jedná se o dívku, která se zamilovala do vojáka, se kterým měla dítě. On ji opustil, ona zešílela a zabila dítě. Běhala po lesích, zpívala u splavu a nakonec ji zasáhl blesk a zemřela.
- Dívka Kristla (jedna z babiččiných oblíbenkyň) se šťastně vdala za Mílu.
- Slečna Hortensie se chtěla vdát za italského malíře, ale zemřela.
- Babička postupně zestárla.
- Jednoho dne babička zemřela. Při jejím pohřbu smutněla celá vesnice.
- Na závěr babičku ocenila i Kněžna Zaháňská.

LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT

UMĚLECKÝ SMĚR

Realismus, Romantismus

OBDOBÍ

Májovci, České národní obrození

DALŠÍ AUTOŘI ZE STEJNÉHO OBDOBÍ

Jan Neruda, Vítězslav Hálek, Karolína Světlá, Jakub Arbes